

A MENEDÉK ALAPÍTVÁNYRÓL ÁLTALÁBAN

A Menedék Alapítvány rászoruló emberek megsegítése céljából jött létre. Keresztyén emberek munkatársi csoportja vagyunk, munkánkat elhivatásnak; Isten felé való szolgálatnak tekintjük. Jelenleg 43 teljes munkaidőben dolgozó munkatárs é számos önkéntes segítő szolgál Alapítvánunknál.

Az Alapítvány neve egy bibliai idézetből ered:

*„Jó az ÚR! Menedék a nyomorúság idején,
gondja van a hozzá folyamodókra.”*

Náhum 1:7

A Menedék Alapítvány kiemelkedően közhasznú alapítvány, kereskedelmi tevékenységet nem folytat. Működési költségeit és fejlesztéseit adományokból, állami támogatásokból és pályázatok útján elnyert összegekből fedeli. A pénz felhasználását a takarékosság (saját kivitelezés, alapítványi járművekkel való szállítás) jellemzi.

Alapelvünknek megfelelően nem kérünk adományt senkitől. Szükségleteinket azonban széles körben feltájuk, kérésre ismertetjük. Az érkező adományt elfogadjuk, megköszönjük, illetve írásban vissza is igazoljuk.

A Menedék által végzett szolgálatot Budapesten a Budafoki Baptista Gyülekezet néhány tagja kezdte meg 1978-ban, amikor az utcán lévő hajléktalanoknak nyújtottak lelki és fizikai segítséget. Ez a lépés különösen nagy dolog volt abban az időben, amikor az állam hivatalosan nem ismerte el, hogy a szocialista társadalomban léteznek szükségen levő (deviáns) emberek. Egy ateista ideológiai közegben kezdte meg munkáját a Menedék, hogy hite és meggyőződése szerint segítsen bajba jutott embereken. A törvények 1986-ban tettek lehetővé, hogy a Menedék szolgáló csoportja önálló alapítvánnyá váljék.

A Menedék tevékenysége a kezdetektől fogva folyamatosan bővült. Egyre több korosztálynak újabb és újabb módokon próbáltunk segítséget nyújtani. Eleinte elsősorban a rászorulók „elrontott, céltévesztett életének” helyreálításában álltunk az emberek mellé (rehabilitáció), később pedig a megelőzésre (prevenció) is kezdtünk egyre nagyobb hangsúlyt fektetni. Így a Menedék Alapítvány tevékenysége – Budapesten kívül – Magyarország más településein is megjelent. Jelenleg három fő nagy területen működik: 1982 óta Budapesten, 1985 óta Bodrogon, majd 1997-től Kiskunmajsnán.

Budapest

Budafokon (a főváros XXII. kerületében) szükségben lévő fiataloknak fiú-, leány- ill. mamásotthonhoz hoztunk létre, átmeneti szálláslehetőséget biztosítva számukra. Ezekben az otthonokban munkatársaink elfogadó közösséget, gyakorlati és lelki tanácsadást nyújtanak a perifériára szorult fiatalok számára, hogy visszailleszkedhessenek a társadalomba. Emellett Teaklubot is működtetünk heti rendszerességgel. „Segítő kéz” irodánkban családsegítő szolgálatot végzünk, valamint itt folyik az Alapítvány központi adminisztrációja is.

Kiskunmajsa

A Menedék vezetőinek régi terve volt, hogy gondozottjainak hosszabb távon is segítséget nyújtsan. Elképzelései a budapesti átmeneti otthonainknál tágabb környezetről szóltak, ahol a fiatalok és a gyermekes családok megtanul-

hatnak önállóbban élni. Ezalatt a Menedék munkatársai még továbbra is segíthetnék a rásoroltakat megfelelő elvezetésük kialakításában. Ehhez legelőször Bodrogon vásároltunk egy nagyobb ingatlant, mely azonban a tervek módosulásával más célokra lett felhasználva.

Évekkel később, 1997-ben Kiskunmajsnál egy régi szovjet katonai laktanyarész nyertünk egy állami pályázaton. Az épülettömbök lakásait folyamatosan felújítjuk, hogy ott legyen otthonuk és munkahelyük azoknak a fiataloknak, akik erre szociálisan rásorolnak. Ez az Alapítvány „Menedék városa” (a névadás a Biblia ószövetségi történeteiből származik), ahol hajléktalanok ellátása folyik, és amely átmeneti otthonot biztosít rásoroló családok számára.

Bodrog

A Somogy megyei kisközségben, Bodrogon már 1985-ben vásároltunk egy több, mint 200 éves romos épületet – eredetileg azzal a céllal, hogy abban rehabilitációs otthonat hozzunk létre. A külföldi fejlett országok tapasztalatait is figyelembe véve azonban felismertük, hogy szolgálatainkban (az ifjúságmentéssel párhuzamosan) fontos helyet kell kapnia az elhagyott, családjukból kitaszított gyermekek megsegítésének, vagyis a preventiónak, hiszen a veszélyeztetettség megelőzése gyermekkorban kezdhető el a leghatékonyabban. Ennek formáját a hivatásos nevelőszülőkkel kialakított „teljes család”-ban (apa=anya=gyermek) ismertük fel. 1986-ban az ifjúsággal foglalkozó Egészségügyi Minisztérium akkorai osztályvezetőjétől is ilyen irányú biztatást kaptunk. Elhatározásunk után felvettük a kapcsolatot a Somogy Megyei Gyermek- és Ifjúságvédelmi Intézzel, tervezetket ezután velük közösen alakítottuk ki, melyre külön megállapodást kötöttünk.

A Menedék ezután a nemesi kúria felújítása során négy szolgálati lakást alakított ki nevelőcsaládok számára, melyekbe 1989-től kezdve már folyamatosan költözhettek be olyan keresztyén nevelőszülők, aikiról vérszerinti gyermekük mellé újabb gyermeket fogadtak magukhoz állami gondozásból.

Nevelőszülői közösségeinknek 1997-től lehetősége nyílt jogilag önállóvá válnia, majd országos nevelőszülői hálózattá növekednie. Létrejött a keresztyén nevelőszülőkből álló Nevelőcsaládok Közössége (NECSAK). Bodrogon ekkorra már négy nevelőcsalád él, melyekben összesen több, mint 30 gyermek nevelkedett. Örtük hoztuk létre oktatási intézményeinket.

Mindjárt az első gyermekek befogadását követően, 1989-ben alapítottuk meg az óvodát. Hamarosan (1992-ben) megszülettek a tervezet a Bodrogi Oktatási Központról (BOK), mely többféle oktatási intézményt foglal magába. A Menedék Alapítvány vezetői már ekkor lefektettek e komplex oktatási intézmény alapelveit. Két év múlva, 1994-re sikérült megteremtenünk a feltételeket az általános iskola, a következő évben pedig a zeneiskola létrehozásához.

Különleges, hogy minden egy ilyen kis településen történt, ahol nem egészén 500 ember él. Bodrogon azelőtt sohasem működött óvoda és zeneiskola, általános iskolája pedig már a 70-es évek iskolakörzetesítésére során megszűnt.

Oktatási intézményeinknek egyéni arculata van. Az állami intézményektől eltérően világnezetileg nem semleges, hanem keresztyén szellemiséggű. Az egyházi intézményektől is különbözik, mivel nem tartozik egyetlen keresztyén felekezethez sem, hanem ún. felekezetközi intézmény. Így óvodánkban és általános iskolánkban nem valamelyik felekezet hittanára, hanem a Bibliában megfogalmazott alapigazságokra tanítjuk a gyermeket. Nevelésük alapjának a Bibliában megfogalmazott keresztyén értékrendszer tekintjük. Nevelési és oktatási programjaink bibliai mottójá:

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon,
még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”

Példabeszédek könyve 226

Oktatási intézményeinknek létrejötte is sajátos volt. Magyarországon az 1989-es rendszerváltás évében – amint a lehetőségek szélesedni kezdtek – beindítottuk óvodánkat, mely Magyarországon az első keresztyén szellemiséggű óvoda lett.

Az 1989-es év után az egyházak sorban kapták vissza iskolaépületeket, és sok támogatást kaptak egyházi iskoláik újraalakításához. A Menedék Alapítvány vezetői azonban tudatosan választottak más utat; saját fenntartású, alapítványi intézményt akartak létrehozni.

Ehhez azonban megfelelő anyagi forrásokat kellett találnunk. Alapítványi iskolák általában nagyobb városokban jöttek létre, ahol az érintett családok anyagilag is képesek támogatni gyermekük tanítatását. Alapítványunk azonban Bodrogon nem alapozhatott ilyen anyagi támogatására, hiszen az elérte családok mind sokgyermekes illetve szociálisan hátrányos helyzetű családok voltak. Ezért az állami támogatáson kívül pályázatokból, illetve adományokból nyert összegek képezik komplex oktatási intézményünk működésének alapját. Nagy kihívást jelentett a berendezések, eszközök beszerzése is. A kellő időben azonban minden kaptunk egy-egy szállítmányt nyugat-európai országokból, melyekkel színvonalas berendezkedhettünk.

Egy-egy oktatási intézmény létrehozásánál a megszokott sorrend általában az, hogy először építenek egy épületet, melyben a szükséges intézmény megfelelően működhet. Nálunk az óvoda létrehozása rendkívül súrgós volt, hiszen a nevelőcsaládok gyermekei éppen akkor voltak óvodás korúak, nem lehetett éveket várni egy épület felépítésére. Ugyanigy történt ez iskolánk, zeneiskolánk beindításánál is. Ezért átmenetileg a felújított nemesi kúria épületében, később a falu más bérelt épületében találtunk helyet a működéshez. 1993-ban elkezdtük az építkezést is, de kellő anyagi erőforrások hiányára ez a munka hosszabb időn keresztül szünetelt.

Ezalatt óvodánk, általános iskolánk, zeneiskolánk nemcsak folyamatosan működött, hanem növekedett is. Oktatási munkánk jelenleg még minden idegenleges helyeken folyik, de hitünk, reménységünk szerint hamarosan a felépült BOK épületében taníthatjuk tovább a gyermeket.

Óvodánk és iskolánk eddigi működés során több évben fogadtunk szakmai gyakorlatukat töltő diákokat Magyarország óvó- és tanítóképző főiskoláiról, sőt külföldi bibliaiskolából is. Szívesen tárult előjük szolgálatunkat, tapasztalatainkat, legfőképpen azt a meggyőződésünket, hogy oktatási intézményeink Isten akaratából jöttek létre, és a mi alkalmasságunk és körülmenyeink is Őtől függnek.

A különböző időben és módokon beindított óvodánk, iskolánk és zeneiskolánk 2000-től válhatott szervezetileg is teljesen eggyé: közös igazgatású közoktatási intézményé. A Menedék vezetőinek fontos alapelv volt még, hogy a keresztyén szellemiséggű Bölcsestető Kezdete Óvoda, Általános Iskola és Zeneiskola igazgatója olyan pedagógus legyen, aki egyben a helyi közösség lelkésze is. Ő végzi az intézmény gyakorlati és lelki irányítását a tagintézmények vezetőivel együtt.

Óvodánk, iskolánk és zeneiskolánk a tanévet nyitó és záró ünnepélyeket, valamint a keresztyén ünnepéket istentisztelet formájában közösen tartja.

A BODROGI OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LÉTREJÖTTÉNEK TÖRTÉNETE

Oktatási intézményünk neve szintén bibliai idézetből ered, mely arra világít rá, hogy eredendően honnan származik a tudás, az értelem, melyre mindenünknek szüksége van:

*„A bőlcsességi kezdete az Úrnak félelme (tisztelete),
és a Szentnek megismerése ad értelmet.”*

(Példabeszédek könyve 9:10.)

Bölcsességi Kezdete Óvoda

Az állami gondozásban lévő gyermekek családba fogadásakor hamar felismertük, hogy ezek a gyermekek – addigi életük során – családi életük zavarai vagy családjuk teljes hiánya miatt fejlődésükben sok szempontból lemaradtak. Ennek következtében gyakori volt közöttük a szelőséges magatartási problémákkal küzdő gyermek. Nyilvánvalóvá vált, hogy ahhoz, hogy ezek a gyermekek korosztályukhoz felzárkózzanak, kiegensúlyozottakká váljanak, a család és az óvoda légkörének egyaránt elfogadónak, szeretetteljesnek kell lennie. Nagyon fontosnak láttuk, hogy ugyanazt az értékrendet képviselje a nevelőszülő és a pedagógus egyaránt, hogy nevelőmunkájuk kiegészítse és erősítse egymást. Az óvónak és szülőknek folyamatos és együttműködő kapcsolatban kellett lenniük ahhoz, hogy egy pozitív építkező munkával a gyermekek hiányai és sérelmései felszámolódjanak. Ezek miatt merült fel a nevelőszülőkben, hogy a Menedéknak saját óvodát kellene létrehoznia.

Igy kezdte meg működését 1989 őszén az óvoda 18 gyermekkel, valamint két óvópedagógussal és egy dadával. A falunak már a kezdetekben nagy volt a bizalma óvodánkhoz, így a létszám felét a falubeli gyermekek alkották.

Az első években óvónk még nem rendelkeztek képesítéssel, így szakmai felügyeletüket, irányításukat először egy balatonszemesi óvónő, később alapítványunk egyik budapesti munkatársa végezte.

Az óvoda ideiglenes helye a felújított kúria egyik lakása lett két csoportszobával, ebédlővel, konyhával és melékhelyiségekkel, szabadteri játékokra pedig az épület mellett kialakított játszótér nyújtott lehetőséget. A berendezések, játékok főként külölföldi keresztyén szervezetektől érkeztek. minden egyes alkalommal a legszükségesebb időben kapott meg ezeket a szállítmányokat, ami tovább erősített minket abban, hogy ezáltal is Isten gondoskodik rólunk.

Keresztyén óvodánkban a szokásos óvodai foglalkozások mellett minden napos rendszeréggel bibliai történetek, énekek is a tanrend szerves részét képezték. Megvalósult az a cél, hogy az óvónk a szülőkkel, nevelőszülőkkel szoros kapcsolatban végezzék a nevelő és fejlesztő munkát.

A kis–középső és a nagycsoportban szépen fejlődtek a gyermekek, fokozatosan oldódtak a befogadott gyermekek szorongásai, gátlásai, csillapodott egymást bántó magatartásuk. A szülők és óvónk türelmes, szeretetteljes és következetes nevelése segítette a gyermekeket abban, hogy kialakuljanak bennük a megfelelő viselkedési normák. Öröm volt látni, hogyan válnak beszédesebbé az egykor hallgatag és nyelvi problémákkal küszködő kisgyermekek, miként kötik le őket egyre jobban a rajzok és figyelmet igénylő feladatok is.

Újabb nevelőcsaládok érkezésével egyre szaporodott az óvodások létszáma, 1993-ban elérte a 32 főt, ami már már túlnötte óvodánk befogadóképességét. Mivel a falu távolabbi részéről is többen jártak óvodánkba, ezért felajánlottuk a gyermekek mikrobuszsal való szállítását.

Óvópedagógusaink fölismerték, hogy a gyermekek fejlesztésében fontos szerepet játszhat zenei tehetségük kibontakoztatása. Ezért sokat énekeltek őket, melynek következtében bátrabbak, felszabadultabbak lettek a kis óvodások. Közülük kerültek ki későbbi gyermekkazetta–felvételeink sajátos énekhangjai, és az itt elkezdett zenei képzés folytatódott néhány év múlva szervezett zeneiskolai oktatással.

1994 őszétől ugyancsak a kúria épületében kezde meg működését az általános iskola alsó tagozata. Ezzel a meglévő alapokra egy újabb "szint" építése kezdődött meg. Az óvodások iskolába lépését megkönyítette, hogy ismerős környezetbe kerülhettek, biztonságérzetet adott nekik az a tény, hogy ugyanazt az értékszemléletet képviselték új tanítóik, mint egykor óvónőjük, óvóbácsikjuk.

Míg az óvoda működésének első éveiben külső szakmai irányítással folyt az óvópedagógusi munka, 1996-tól már szakképzett óvók folytathatták azt. Egy új programot kezdték alkalmazni, mely nagy hangsúlyt helyez a gyermekek preventív (megelőző) fejlesztésére. Az óvók olyan fejlesztő feladatakat végeztek a gyermekekkel, melyekkel ilyekeztek megelőzni a tanulási problémák kialakulását. Több gyermek esetében kellett ezt a fejlesztést még egy évet meghosszabbítani, hogy az iskolába már kellő felkészültséggel és érettséggel léphessenek.

Bölcsességi Kezdete Általános Iskola

Már az óvoda működése közben elkezdődött a Bodrogi Oktatási Központ épületének építése abban a reményben, hogy egyszer majd az óvoda és az iskola abban kapjon helyet. Ezeknek az oktatási intézményének létrehozása sürgős volt a folyamatosan növekvő gyermeklétszám miatt, nem várhatott éveket az épület elkészülésére. Így kapott ideiglenes helyet – az óvoda után – az induló általános iskola is a felújított kúria épületében.

A keresztyén világnézetű iskola 1994 szeptemberében nyitotta meg kapuit; 1–4. osztályban 15 gyermekkel. A legelső tanévben két összevont csoportban tanultak az alsótagozatosok, akiket fölváltva két pedagógus tanított. Az iskolának az első években még különböző megbízott igazgatója volt.

Egésznapos rendszerben kezdtük a tanítást. Ennek lényege az volt, hogy a tanítás reggel 8-tól délután 4-ig tartott, mely során a napi 4–5 tanórát gyakorlórákkal felváltva tartottuk meg a gyermekeknek. Ezekben a gyakorlórákon oldhatták meg házi feladataikat, valamint ezáltal jutott lehetőség a gyermekek egyéni fejlesztésére is. Az iskola pedagógusai így próbáltak segíteni azoknak a nagycsaládoknak, akiknek sok egykorú gyermekükkel komoly nehézséget okozott volna az otthoni feladatok megoldása.

A következő tanévet még a kúria épületében töltöttük, mely a növekvő létszám miatt egyre szűkösebbnek bizonyult. Az iskola működése elején már elhatároztuk, hogy az évfolyamokat később bővíteni fogjuk. Ezért arra készültek pedagógusaink, hogy a különböző tantárgyak tanításához tanári másoddiplomát szereznek.

Az első pillanattól már rendkívül fontos volt minden pedagógus számára a gyermekekkel való személyes kapcsolat, ami valóban közvetlenebb lett, mint a hétköznapi

tanár–diák viszony. Ebben a családias légkörben folytatni és erősíteni szerettük volna a családokban, illetve az óvodában képviselt keresztyén értékeket, alapelveket.

Az első két év különösen bensőséges volt, ami nem csupán a kis létszámból adódott. Ugyanabban az épületben műköött az iskola, ahol a gyermekek többségének az otthona is volt. Több gyermek csak „átjött” az iskolába, ami eleinte kissé gondot okozott az iskolai rend kialakításában.

Alapelveinket tekintve teljesen tudatosan szerettünk volna elfogadó, családias légkört kialakítani az iskolában. Ez a légkör kedvezett a legjobban annak a pedagógiai munkának, mely a kisiskolásoknak tanulási nehézségeik leküzdésében akart segítséget nyújtani.

Az első két tanév után már kinőttük a kúria helykapacitását. Lehetőségünk nyílt a falu iskolaépületet kibérelni Bodrog Község Önkormányzatától. A faluban előtte kb. húsz éve már nem műköött iskola. A szocializmus kialakulásakor a szántóföldeket államosították, emiatt annyira megfogyatkozott a falu lakossága, hogy nem maradt ereje iskolájának fenntartásához.

A valamikori katolikus népiskola megszűnése azonban tovább súlyosbította a falu lélekszámának fogyását. Ezt látna a falu önkormányzata a rendszerváltás után belefogott egy iskolaépítésbe, hogy legalább egy alsó tagozat működhessen Bodrogon. Az épület fölépült, de arra már nem volt elég pénz, hogy abban működtetni tudjon egy iskolát. Ezen a ponton is találkoztak a falu és a Menedék Alapítvány érdekei: kisiskolánk a falu új iskolaépületében folytatta működését 1996 szeptemberétől.

Azzal, hogy falu szélén lévő kúria épületeből a központban elhelyezkedő iskolaépületbe költözünk, térben is közelebb kerültünk a bodrogi emberekhez. Ők is egyre nagyobb bizalommal tekintettek az Alapítvány iskolájára, ami pedig több szempontból különbözőt az addig megsokott iskolaformáktól. Az előző politikai rendszer 40 évének álla-mi iskoláihoz képest intézményünk keresztyén szellemisége volt nagyon szokatlan. A régi egyházi iskolákat tekintve pedig iskolánk felekezetközi jellege volt új, hogy itt nem katolikus vagy református hittanoktatás folyik, hanem olyan bibliaórákon vehetnek részt a gyermekek, ahol a Biblia alapvető igazságait, a keresztyén értékeket sajátíthatják el.

Az új épületben lévő nagyobb hely új lehetőséget biztosított számunkra: beindítottunk további két évfolyamot; az 5. és 6. osztályt egyszerre. Az időközben beinduló zeneiskolánk zeneelméleti (szolfézs) óráit is beillesztettük az iskolai órarendbe, ezzel a gyermekek jó alapot kaphattak későbbi hangszeres tanulásukhoz.

Az új épületben három termet lehetett tanítási céllra használni. Láttuk, hogy a következő tanévben nagyobb helyre lesz szükségünk. Ezért az önkormányzati épület tetőterének felét – saját költségünkön – beépítettük, ahol további két tantermet, illetve ebédlőt, melegítőkonyhát tudtunk kialakítani. Így a következő tanévben már megvalósulhatott a gyermekek helyben való ebédeltetése, valamint az is, hogy az osztályokat összevonás nélkül osztottan taníthassuk.

Iskolánk életébe újabb fordulatot hozott az 1997–98. tanévben egy kaposvári keresztyén alapítványi iskola

megszűnése, mert az ott tanuló diákok szülei sorra írtatták hozzánk gyermeküket.

Különösnek tűnhet, hogy egy szülő a megye székvárosából miért is akarja kihordani a gyermekét egy kis faluban lévő iskolába. Több keresztyén szülőt az készített erre, hogy az iskolánk alapelvei és a tanárok meggyőződése a Biblián alapul. Ők fontosnak tartották, hogy gyermekeik a saját otthonukhoz hasonlóan az iskolában is ugyanazzal a légkörrel legyenek körülövé.

Kaposvárról az iskolások szállítását az Alapítvány biztosította saját mikrobuszával, hogy a gyermekek biztonságosan utazhassanak. Sulibusunkkal hamarosan óvodások is kezdték járni hozzánk a megyeszékhelyről, így nemcsak iskolánk, hanem óvodánk létszáma is növekedésnek indult.

Egy újabb igény nagy kihívást jelentett számunkra: néhány gyermek szülője azt kérte tőlünk, hogy vállaljuk fől gyermekük gyógypedagógiai oktatását is. Így kezdtük el tanulásban akadályozott gyermekek tanítását is – külön kis csoportban.

Ezeknek az új kisdiákoknak a jelenléte nagyon pozitív nevelő értékű volt többi iskolásunk számára, akiknek meg kellett tanulniuk tolerálni új társaik néha furcsa viselkedését; megérteni, elfogadni és szeretni őket másságukkal együtt. Ebben az egészséges környezetben pedig ez a néhány kisgyermek pedig nagyon szépen fejlődött, hiszen elfogadó környezetet és egészséges viselkedési mintákat láttak maguk körül.

Később ezeket a gyermeket a többi osztályba helyeztük (integráltuk) – korosztályukhoz képest alacsonyabb évfolyamokba. Amelyik tananyagot lehetett, azt pedagógusaink a többi tanulóval együtt tanították nekik, de foglalkoztak velük differenciáltan, valamint külön órán teljesen egyénileg is. Az ilyen integrált gyógypedagógiai oktatásról a szakirodalomban már lehetett akkor olvasni, megvalósítására azonban még magyarországi példa kevés akadt. Oktatási törvényünkben is csak ezután helyeztek hangsúlyt az ilyen jellegű integrációra.

A gyermek számának növekedéséhez új keresztyén pedagógusokra volt szükség, aikik teljes vagy óraadói állásban kapcsolódtak be az iskolai oktatásba. Többen távolabbi helyiségekből költöztek Bodrogra, hogy szaktudásukat ebben a keresztyén iskolában Istenől vett elhivatásért végezzék, mások – ugyanilyen indítatásból – a közeli helyiségekből jártak át hozzánk tanítani. Isten gondviselésekért eltük meg minden pedagógusunk érkezését. Nagy örömmel volt számunkra, hogy az angolánitást egyik tanévben egy angol anyanyelvű tanáról, vállalta el anglikán gyülekezetének támogatásával.

Több gyermek igényelt nagyobb figyelmet és segítséget olvasási, írasi vagy számolási zavara miatt (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia). A gyakorlórákon és tanórai differenciált foglalkozással próbáltuk fölzárkóztatni az átlaghoz a gyengébb képességű gyermekeket. Ez a munka kívül ról nézve nem volt látványos ugyan, de a szülők és mi, pedagógusok is tudtuk, hogy hatalmas eredmény egy-egy gyermeket átsegíteni a kritikus pontokon, és nem engedni, hogy teljesítménye az átlagszint alá csússzon. Pedagógusainknak sok türelemre és időre volt szükségük a velük való foglalkozásra. Közben másoddiploma megszerzéséért több tanítónk kiegészítő levelező tanulmányokba fogott, hogy iskolánk a növekvő szakmai igényeknek eleget tehessen, ugyanakkor készülhessünk a 7–8. évfolyamok beindítására is.

Az iskolások között is nőtt a falubeliek száma, velük együtt pedig a más helyiségekből érkező iskolások aránya is. Sulibusunkat már nagyobbra kellett cserélnünk, hogy ez ne legyen akadálya a létszámnövekedésnek. Az iskolások összetételének meg változásával az egész napos nevelésről áttérhettünk a hagyományos napközis rendszerre, melyben több időt töltének a gyermek önálló tanulással.

Hazánkban még jelenleg is elősorban a 8+4 évfolyamos iskolarendszer él, így sok szülő részéről kaptuk a sürgető visszajelzést, hogy igényelnék a 7–8. évfolyam beindítását is. Ezzel a lépéssel sem várhattunk felkész állapotban lévő iskolaépületünk elkészülésére. A 7. osztálytal való bővítést a jelenlegi, tizedik tanévben valósítottuk meg. Ennek következetében ismét ugrászerűen növekedett iskolásaink összlétszáma.

Bérelt iskolaépületünket újból kinőttük. Az egyik kislétszámu osztály már ebben a tanévben is arra kényszerült,

hogy legtöbb tanóráját az iskolaépület melletti kultúrház könyvtárában töltse (melyet a falu készéggel bocsátott rendelkezésünkre). A következő tanévben a 8. évfolyamot is beindítjuk, ami miatt megoldást kell találnunk a további terjeszkésre. 21-személyes Sulibuszunk is szűknek bizonyul, ezért a következő tanérvől újabb megoldásokra lesz szükség a bejáró gyermekkel szállítását illetően.

Időközben a Bodrogi Oktatási Központ szünetelő építkezése is újból beindult. Néhány évvel ezelőtt az ACSI (Keresztyén Iskolák Nemzetközi Szövetsége) szervezetén keresztül kaptunk biztatást és adományokat az építkezés folytatásához. Jelenleg az épület falai a földémig vannak fölépítve, melyet az idén nyáron szeretnénk a tető készítésével folytatni. Hisszük, hogy mindenekre a szükségekre időben lesz megoldás – mint ahogyan ezt idáig is átéltük – és növekedésünk annak ellenére folytatódhat, hogy a jelenlegi oktatáspolitikai tendenciák szerint az önkormányzati kisiskolák – a pénzügyi megszorítások miatt – sorra szúnak meg. Ha annak az Istennek, aki teremtette a világmindenséget, célja van ezzel a kisiskolával, akkor van hatalma arra, hogy a megfelelő körülmények létrehozásához erőt adjon számunkra!

Bölcsesség Kezdete Zeneiskola

A jellemformálás fontos eszközöknek tartjuk az együtténeklést és –zenélést, ezért a Védett Otthonban és környezetében élő gyermekek már az ideköltözésük előtt és az óvoda megalakulásától kezdve komoly zenei megalapozásban részesülhettek. 1994 tavaszától kezdve 1995 májusáig a szülők felkérésére egy kaposvári zenetanár magánórák formájában kezdte az előkészítő szolfézsoktatást és a hangszeroktatást.

Általános iskolánk beindulásának évében már több helyen énekelünk gyermekinkkel a környék kultúrházaiban, illetve különböző keresztyén gyülekezetekben. Egy alkalommal, amikor a Budafoki Baptista Gyülekezetben énekeltek bodrogi gyermekcsoportunk, egy ottani gyülekezeti tag, aki zeneiskolaigazgató is volt, biztatott minket arra, hogy képezzük zeneileg tehetséges gyermekinket. Így alakult meg zeneiskolánk 1995 szeptemberében, és lettünk az Ercsiben lévő Eötvös József Zeneiskola fiókiskolája.

Az első évben már hat tanszakon folytatódhatott az oktatás (furulya, rézfúvós hangszerek, hegedű, zongora, ütő, gitár) hat óraadó tanár segítségével. A közelünkben lévő községekből is iratkoztak be növendékek, illetve a távolabbról ide járó általános iskolásaink is elkezdhettek a délutáni órákban zenét tanulni. A zeneiskola megnyitása minden képzettségeinket felülmúló sikert eredményezett: négy településről 64 gyermek (zeneiskolás és zeneóvodás) kezdett járni zeneiskolánkba.

Zeneiskolánk 1996. szeptember 1-jétől működik a bodrogi „Bölcsesség Kezdete” Óvoda és Általános Iskola tagintézményeként. Hivatalosan ettől a tanérvől lettünk saját bizonyítványt adó, önálló művészeti iskola.

Jelenleg a gyerekek szolfézsoktatása kis létszámú csoportokban zajlik, a hangszeroktatás heti kétszer 30 perces órában valósulhat meg. Kamaracsoportjaink a 18–20 fős női kar, 16–18 fős fúvószene kar és a 8–9 fős gyermekkar. A régebbi hangszeres növendékeinkkel együtt igyekszünk életben tartani a vonóskamaránkat is.

Az általános iskolánkba beiratkozó elsős osztályba minden gyermeknek lehetőséget adunk – a délelőtti órarendbe épített szolfézsorák segítségével –, hogy megfelelő zenei előkészítést kaphassanak a későbbi hangszer tanuláshoz. Jelenleg is nagy az érdeklődés a zeneoktatás iránt, amelyet plusz óraadó tanárok segítségével tudnának kielégíteni. Hangszerállományunk folyamatosan növekszik adományok, pályázati és a fenntartói források segítségével.

Évente a karácsonyi és a húsvéti ünnepekhez kötött koncertet vagy zenés istentiszteletet rendezünk. A gyermekek félévkor és év végén növendékkoncert keretében mutatják be szüleiknek fejlődésüket. Szorgalmukat félévente jutalmakkal is honosítjuk, év végén már szinte hagyományosak az ún. jutalomkirándulások a legtöbbet teljesítő növendékek számára.

Az általános iskola elindulásától kezdve a nyári kézműves gyermektábor keretein belül a zenetanáraink hasznos-

nak látták, hogy zenei foglalkozások is legyenek. Ez a kezdeményezés az évek folyamán országos keresztyén zeneiskolai zenetáborról fejlődött, melyen közel hatvan gyermek és fiatal vehetett részt az elmúlt évben is. Ezeken a nyári heteken növendékeink, illetve a résztvevők elmelítésekben zenei tudásukat, és kamaracsoporthoz közösen zenélhetnek. (A 2002-es és 2003-as táborról házi CD-felvétel is készült hanganyaggal és képekkel.)

A zeneiskola hivatalos működése előtti időszakban folytatott zenei képzés gyümölcsre volt első evangéliumi gyermekénekeket tartalmazó kazettának megjelenése. 1994-ben készült el a „Szüleimet szeretem”, 1996 áprilisában a „Tudom, Jézus szeret engem” című műsoros kazettának. Legutóbb 1998 decembereben jelent meg egy hangfelvétel (CD és hangkazetta), amely karácsonyi énekeket tartalmaz „Csöndes szívvel nézz az égre” címmel.

Meghatározó szerepet töltünk be Bodrog község és a környező települések életében is a község ünnepein való szerepléssel, koncertek, zenés és énekes műsorok megszervezésével, melyekkel nemcsak az intézményben tanuló gyermekek szüleit érjük el, hanem az egész falu és a környék lakosságát is.

GENERAL INFORMATION

ABOUT THE REFUGE FOUNDATION

The Refuge (Menedék) Foundation (Alapítvány) came into being for needy people. We are a group of Christians who are called by God and consider our work as ministry for God. At present 43 people work full-time for the foundation, but also many volunteers help in the ministry.

The name of the foundation comes from the Bible:

*The Lord is good, a refuge in times of trouble.
He cares for those who trust in Him.*

Nahum 1:7

The Refuge Foundation is a non profit-making organization and has been pronounced by the Hungarian state to be an organization of overriding importance for the community. The operational costs of the foundation are funded from donations, subsidies and grants. The funds are spent economically (i.e. carrying out our own work, no subcontracting, transporting with our own vehicle) and after careful consideration.

According to a fundamental principle of the Refuge Foundation we do not ask for financial support, but we do speak openly about our needs.

We accept donations and in the name of God we thank all those who support us and, of course, we confirm the donation in writing.

The ministry of Menedék was started by a few members of the Budafok Baptist Church in 1978, when they started an outreach for homeless people and provided spiritual and physical help for them. This step was an outstanding one, because in those times the state did not admit formally that within the socialist social system there were needy

and deviant people. Menedék started its ministry within an atheist environment according to its beliefs and convictions, because it wanted to help needy people. Only in 1986 did the law enable the Menedék ministry to operate as a foundation.

The work of Menedék has been expanding continually from the beginning. We try to help different age groups in a number of ways. At the beginning, our aim was to help people with broken lives (rehabilitation), and later on we started to concentrate on prevention too. Gradually the ministry of the Menedék Foundation spread to other places outside Budapest. At present Menedék works in three major parts of Hungary: in Budapest since 1982; in Bodrog since 1985 and in Kiskunmajsa since 1997.

Budapest

The foundation established three homes in Budapest to give temporary shelters for young men, women and for mothers with children. While these young people stay in the homes the workers of Menedék help them practically and spiritually within a tolerant community with the aim of reintegration into the wider community. Besides the homes, Menedék runs a weekly tea club in the area and has opened an office called „Helping Hand” which reaches out to needy families and does administrative work for the foundation.

Kiskunmajsa

The original plan of the leaders of Menedék was to provide long-term help. Their idea was to find an estate, larger than the temporary homes, where the young people and the families could learn how to run their own lives independently, whilst being cared for by the foundation and being enabled to shape their way of life in an appropriate manner. With this aim, Menedék first bought a property in Bodrog, but the original plan was changed and now the building is used for a different purpose.

Years later in 1997, the foundation was awarded a state grant and acquired part of an old Russian military camp in Kiskunmajsa for social purposes. Here the old blocks of flats have started to be restored to provide homes and work for young people in need. This is the „Refuge Town” of Menedék (the name comes from the stories in the Old Testament), which provides help for homeless people and temporary homes for families.

Bodrog

In a small village in Somogy County in 1985, Menedék bought a building over two hundred years old, originally with the aim of using it as a rehabilitation home. However, taking into consideration the experience of some of the developed countries, we realised that in parallel to rescuing young people, we had to pay attention to abandoned children as well. We recognised the importance of prevention and thought that its best form would be to raise children in „whole foster families” (father–mother–children).

In 1986 the head of the Youth Department of the Ministry of Health supported our idea. In the same year we also got in touch with the Institute of Child Protection in Somogy County, shared our plans and effected an agreement with them.

After this, Menedék renovated the mansion and converted four official residences for the foster families in it. From 1989 Christian foster parents moved into these flats together with their own children and children fostered from state care.

The community of foster families became legally independent in 1997, and grew into the nationwide Network of Christian Foster Families (NECSAK). By this time four foster families altogether were living in Bodrog and more than thirty children were growing up in them. The Refuge Foundation established its educational institutions for them. Immediately after the arrival of the first children in 1989, the kindergarten was founded. Soon, in 1992, the plan of the Bodrog Education Centre (BOK) was born.

The leaders of the foundation laid down the fundamental principles of this complex institution even then. Two years later in 1994, the conditions were right to start a Primary School and, a year later, a Music School.

It is absolutely unique that all this has happened in a very small village with less than 500 inhabitants. Neither a kindergarten nor a music school had ever existed before in Bodrog, and the Primary School closed down in the 1970's.

Our educational institutions have an individual image. They are different from state institutes because ideologically they are not neutral but Christian. But they also differ from Christian Institutions because they are non-denominational. Therefore, we do not teach the theology of one particular Christian denomination, but we educate the children according to the fundamental truth of the Bible. Our Biblical motto is:

„Train the child in the way he should go, and when he is old he will not turn from it.”

Proverbs 22:6

The establishments of our educational institutions were unique too. The Kindergarten was established in the year of the political transformation in Hungary in 1989 when the opportunities became wider. This was the first Christian kindergarten in the country.

After 1989, the historical churches got their own school buildings back and also obtained lots of governmental support for the recommencement of their own schools. The leaders of the Refuge Foundation consciously chose a different way because they wanted to establish a self-sustaining institution.

For this we had to find other financial resources. Foundation schools are usually established in towns, where the families are able to support their children's education financially. Our foundation could not count on the large and/or socially disadvantaged families. Therefore, the operational costs are met by state subsidies, grants and donations. Obtaining the furnishings and necessary equipment was a huge challenge too. We always received a consignment from Western European countries in good time, and from these donations we were able to furnish the school to a high standard.

When a school is to be founded, usually the first thing to do is to find a place where the school can operate. In our case, the establishment of the Kindergarten was urgent because the children in the foster families were of kinder-

garten age and we could not wait for a new building. That was the case too at the start of the School and the Music School. An opportunity presented itself in the renovated mansion, and later on we were able to rent a building temporarily in the village. In 1993, the BOK building project was started but because of a lack of financial resources the work had to be stopped for several years.

During these years the Kindergarten, the Primary School and the Music School have not only continued operating but also have grown in numbers. At present we still work in temporary places but we believe and hope that we will be able to continue the work at the newly-built BOK soon.

We welcome students to our schools from Hungarian teacher training institutes and also from foreign Bible colleges. We gladly talk about our ministry and share our experiences and the conviction that our institution came into being by the will of God and that our suitability and working circumstances depend on him.

The Kindergarten, the Primary School and the Music School were started at different times and in different ways but since 2000 they have been working as a joint educational institution. Another important principle is that the Headmaster of the Beginning of Wisdom Kindergarten, Primary School and Music School is both a pastor and a trained teacher who leads the institution practically and spiritually, together with the three deputy leaders of the schools.

The Kindergarten, the School and the Music School hold the opening and closing ceremony of the academic year together in the form of a church service

THE HISTORY OF THE ESTABLISHMENT OF THE EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF BODROG

The name of our educational institution also comes from the Bible and throws light on the fact that knowledge and understanding come originally from God.

„The fear of the Lord is the beginning of wisdom, and knowledge of the Holy One is understanding.”
Proverbs 9:10

The Beginning of Wisdom Kindergarten

When the foster parents received the children from state care into their own families they soon realised that the children were behind in their development because they came from disturbed family backgrounds or had not lived in their own families before. For these reasons many children had extreme behaviour problems. It became obvious that these children only could catch up with their own age group and be balanced if they lived in an understanding and loving environment. We thought that it was very important that the foster parents should represent the same values and complement and reinforce each other in their own work. The educators and the parents had to work side by side in order to make up for what the children had missed and to heal their wounds. In consequence of these experiences the foster families of Menedék initiated the establishment of a kindergarten.

The kindergarten started to operate in the autumn of 1983 with 18 children, two teachers and a nanny. The vil-

lage had confidence in the kindergarten, so from the very beginning half of the children came from the village families.

During the first years our kindergarten teachers were not qualified, so first of all a teacher from Balatonszemes was in charge of the professional supervision and leadership and later on, one of the workers of Menedék.

One of the flats in the Mansion became the temporary home for the kindergarten with two classrooms, a dining room, a kitchen and bathrooms inside, and a playground outside. The furnishings and the toys mostly came from foreign Christian organizations.

We always received these donations in time of need, and these experiences strengthened us in our faith because we knew that through them, God was caring for us.

In our Christian kindergarten, besides the usual nursery activities, we integrated Bible stories and Christian songs into our curriculum too. We accomplished the aim that teachers, parents and foster parents should closely cooperate in the education of the children.

The children were making progress on every level in the nursery and gradually their fears, anxieties and inhibitions decreased as did their behaviour problems. The patient, loving and consistent work of the parents and teachers helped the children to learn appropriate behaviour. It was a joy to see that even the „silent” children with language problems became more open and talkative and that they were becoming interested in drawing and complex activities which required more attention.

New foster families arrived and the number of children increased. In 1993 it reached 32, which was nearly more than the capacity of the kindergarten. Because children also attended from further parts of the village, we offered transport to those children in our minibus.

The kindergarten teachers recognised that music would play an important part in the children’s development. They encouraged the children to sing a lot and gradually they became brave and sang freely. The voices of these children were recorded on the audiocassettes of the foundation and that work, which started in the kindergarten led to the foundation of the music school a few years later.

In the autumn of 1994, the lower classes of the primary school started to operate in the Mansion. With this we started to build a new storey to the existing foundations. The transition from the kindergarten to the school was easy for the children because they could remain in a familiar environment and their new teachers represented the same values as their kindergarten teachers.

In the first years of the kindergarten the professional supervision and leadership were done by outside contributors, but since 1996 qualified teachers have continued the work in the kindergarten. They started to apply an educational program which emphasized the prevention of developmental problems.

The teachers gave the children tasks purposefully as a preparation for the school because they wanted to prevent the development of learning difficulties. In the case of some children, the process had to be extended for one more year so that they could be well prepared and mature enough to go the school.

The Beginning of Wisdom Primary School

The construction works of the Bodrog Education Centre started during the first years of the operation of the kindergarten in the hope that one day it would provide room for both the kindergarten and the primary school. The foundation of these institutions was urgent due to the growing demand, and they could not wait for years until the building was completed. Thus, in addition to the kindergarten, the primary school which had just opened its gates was, for the time being located inside the renovated mansion.

The Christian school opened its gates in September 1994 with altogether 15 children in four forms. In the first school year students of different forms were put in only one group and were taught by two teachers who took turns. At the outset the school had an external headmaster.

Teaching was organised to take up a whole day in the beginning. In essence it started at 8 o'clock in the morning and finished at 4 o'clock in the afternoon and students had 4–5 lessons a day punctuated by practice lessons. During practice lessons students worked on their own doing their homework and these lessons provided an excellent time for the teachers to develop their skills individually. The teachers of the school wanted to help the large families who would have found it hard to do the homework at home together with a lot of children of the same age.

The following year we stayed in the mansion but space was becoming more and more cramped due to the rising number of children. At the foundation we had decided to expand the forms later, so our teachers were bracing themselves to obtain additional degrees in order to be able to teach various subjects.

From the start the personal relationship with the children was of paramount importance to all the teachers and this was closer than the average student-teacher relationship. In this intimate atmosphere we wished to keep up and strengthen the Christian values and principles present in the families and the kindergarten.

The first two years were especially intimate, not merely because of the small number of students. The school operated in the building in which the majority of the children lived. Many of them just „popped in” to the school, which at first caused some difficulty in keeping order.

In adherence to our principles, we made conscious efforts to create a tolerant and intimate atmosphere in the school. This atmosphere was much to the benefit of the teachers' work

when they wanted to help children overcome their learning problems.

After the first two years the room became too tight in the mansion. There was an opportunity to lease the schoolhouse in the village from the local municipality. Regrettably, the schoolhouse had fallen into disuse approximately

twenty years ago. This was at the beginning of the socialist era when arable land was expropriated with the result that there was a sharp fall in the member of inhabitants and the village could no longer maintain the school.

However, to make things worse, closing down the old Catholic school was conducive to a further decrease in the population of the village. Recognising this problem after the political transformation, the municipality set out to build a school so that at least the lower forms could have classrooms of their own in Bodrog. When the construction was completed there were, however, no funds to operate the school. At this point the interests of the village and the Menedék Foundation coincided; this was how our first forms have been taught in the schoolhouse in the village since September 1996.

By moving from the mansion on the edge of the village to the schoolhouse in the heart of the village, we were now amidst the local people. They had more and more confidence on the foundation's school, which in some respects went against the grain. In contrast to the state schools prevalent during the past 40 years, the Christian philosophy of our school was considered rather peculiar. Furthermore, unlike traditional church schools, the interdenominational nature of our school was something of a novelty; that is to say that the Bible lessons do not reflect the credo of either the Catholic or Reformed Church, but rather the students are taught the basic truths of the Bible coupled with Christian values.

We were able to make good use of the greater space in the new schoolhouse with the result that we were able to start the fifth and sixth forms simultaneously. What is more, when the music school opened, we could also fit some basic music lessons into the students' timetables, thus providing a base for teaching musical instruments later.

In the new school building there were only three classrooms available for teaching. However, soon dawned on us this would not be a large enough capacity for the next school year. So we made alterations to the attic of the municipality's building at our own expense, fitting out two additional classrooms, a dining room and a simple kitchen there. Thus the benefits were enormous; there was a place for students to eat and each form had a room of its own.

The new school year of 1997/8 brought another breakthrough. In Kaposvár a Christian school closed down and most parents enrolled their children in our school. It may seem strange why parents would choose to take their children from a county town to a school in a tiny village. What in fact motivated most Christian parents was that the principles of our school and the faith of our teachers were based on the Bible. They also considered it important that the children would be part of the same atmosphere at school as at home.

As regards transport to and from Kaposvár, the foundation carried students safely in its own minibus. Before long, nursery school children started to come from the county town, hence the number of children increased not only in the primary school but also in the nursery.

A new demand made us face a great challenge: the parents of some children asked us if we could undertake to teach their children with learning disabilities. In response, we started to teach these children in a separate group.

The presence of these children was an eye-opener to the rest of the students and taught them to be tolerant of their erratic and sometimes strange behaviour and to accept and love them as they were. In this wholesome environment these children developed splendidly as they were loved and could follow sound patterns.

Later these children were put among other students in lower forms than they would have been eligible for on the basis of their age. Teachers taught them the same syllabus wherever possible; however occasionally there was also a need for differentiated treatment either by means of extra lessons or individual tutoring. Although at this time professional literature knew about this method of integrated teaching of children with learning disabilities, practical implementation was rare in Hungary. This was not even stressed in the Education Act.

In order to be able to teach the growing number of students, there was a need for further Christian teachers, who indeed came to work full or part time. Some moved here from far away to teach in this Christian school in obedience

to God's calling. Others commuted here from the vicinity for the same reason. We experienced the arrival of every single new teacher as God's providence. It was a great joy that one year a native-speaking English teacher came here to teach English with the support of her Anglican congregation.

A number of children needed more attention and assistance due to their problems with reading, writing and counting (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia). Both in lessons and with practical workshops we did our best to help these children to catch up. Although we were not able to make spectacular progress, we and the parents highly appreciated it when we could help a child get over a critical point or could prevent him or her from falling below the average level. Our teachers needed tremendous patience and sacrificed a lot of time for this purpose.

Meanwhile a number of our teachers enrolled in college courses in order to get a degree in other subjects and thereby meet the growing demands on the one hand, and to be well prepared to start the 7th and 8th forms on the other.

Among our students the number of village children was on the increase and on top of this, more children were coming from nearby villages too. Our school bus needed to be replaced with a larger one so that its limited seating capacity would not be an obstacle to growth. With the change in the composition of students, the all day teaching gave way to another system in the framework of which teaching took place in the morning and a sort of homework club was provided in the afternoon where children could study on their own.

In our country school is primarily based on 8 primary school years and 4 secondary school years, so a great deal of parents urged us to start the 7th and 8th years. It dawned on us that yet again we would have to do something before the construction work of the new school building was completed. The 7th form was started in the current, 10th school year and as a result there was a surge in the number of students.

We outgrew our leased premises again. Out of necessity one of the classes was housed in the library of the village hall which the village let out to us with pleasure.

Next school year we are going to start the 8th form, which spurred us on to find more capacity for expansion. Our school bus with enough seats for 21 students is getting more and more cramped so we need to think up new means of transport.

Meanwhile the construction works of the Bodrog Educational Centre have been resumed. A few years ago we received some encouragement and funds from ACSI (Association of Christian Schools International) to go ahead with the construction. At present the walls are erected and this summer we would like to put the roof on.

We believe that everything will work out in due time, as we have experienced so far and we will continue to grow, notwithstanding the current trend when small village schools close their gates one after the other due to cutbacks in municipal funding. If God, who created this universe, has a purpose with this small school, He has got the power to give us strength by bringing forth appropriate circumstances.

The Beginning of Wisdom Music School

We believe that singing together and making music is character-building, so we provide our students who have come either from the families of Menedék or surrounding villages, with strong musical foundation from the outset. From the spring of 1994 to May 1995 upon parents' request a music teacher from Kaposvár started the preparatory solfage classes and teaching instruments by private tutoring.

As soon as the primary school opened its gates, our children gave a few performances in nearby village halls and in various churches. Once when the children's choir sang in the Budafok Baptist Church, a church member, who worked as a headmaster of a music school, strongly encouraged us to train our musically gifted children. This led to

the foundation of our music school in September 1995, which operated under the control of the music school in Ercsi.

In the first year six different faculties were taught (recorder, brass instruments, violin, piano, percussion, and guitar) with the help of six part time teachers. Children enrolled from the nearby villages, added to which students who came here from far away were able to stay behind for the afternoon music lessons. Opening the music school was a tremendous success: from four villages 64 children altogether have enrolled in both the music school and the music part of the kindergarten.

Our music school has been operating as part of the Beginning of Wisdom Kindergarten and Primary School since 1st September 1996. Officially we have been permitted to issue certificates and operate independently since that school year.

At present, children learn solfage in small groups and play musical instruments twice a week in 30-minute long lessons. There is also a girls' choir comprising 18–20 singers, a brass band comprising 16–18 members and a children's choir comprising 8–9 singers. We strive to maintain our string chamber orchestra with the contribution of our former students.

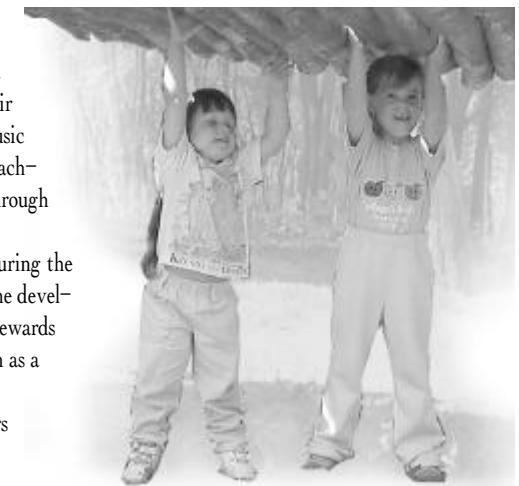
We give opportunity to each child enrolling in the first year to go for solfage lessons, which can prepare them for a musical instrument, during morning lessons fitted in to their school timetable. At present the demand is so great for music instruction that we will have to resort to using extra music teachers. Over and over again we managed to get new instruments through grants, donations or from some source or other.

Each year we give a concert at Christmas and Easter during the church service. At the end of each term children demonstrate the development of their skills to parents in a concert. We give children rewards at the end of each term and traditionally organize an excursion as a reward for high achievers.

Since the beginning of the primary school music teachers have found it beneficial to jazz up summer handicraft camps with music lessons. Realising its full potential, this initiative has developed into a nationwide Christian music camp, in which, for instance last year about 60 children were able to have a good time. In these camps children can improve their skills and make music in a chamber orchestra. (An in-house CD recording was made in these camps in 2002/3).

The fruit of our labour in the music school before the official operation was the publication of two tapes of Christian children's songs. The first tape was published in 1994 and entitled „I love my parents”, and the second one was published in April 1996 and entitled „I know that Jesus loves me”. Our latest publication is a CD released in December 1998 containing Christian songs.

We have made our presence felt in the life of Bodrog as well as neighbouring villages by giving performances and concerts and organizing music and singing programmes. Thus we reach not only the parents of students but also the whole community of nearby villages.

DIE STIFTUNG „ZUFLUCHT“ ALLGEMEIN

Die Stiftung „Zuflucht“ entstand mit dem Ziel, bedürftigen Menschen zu Seite zu stehen. Wir sind eine Arbeitsgemeinschaft von Christen, die ihre Arbeit als Berufung, als einen Dienst für Gott betrachten. Zur Zeit sind 43 Vollzeitmitarbeiter und zahlreiche freiwillige Helfer im Dienst unserer Stiftung.

Der Stiftungsname stammt aus einem Bibelzitat:

„Der HERR ist gütig und eine Zuflucht zur Zeit der Not und kennt die, die auf ihn trauen.“

Nahum 1,7.

Die Stiftung „Zuflucht“ ist als stark gemeinnützig anerkannt und betreibt keine Handelstätigkeiten. Ihre Instandhaltungs- und Erweiterungskosten werden durch Spenden, staatliche Förderung oder anderweitig beantragte Beträge gedeckt.

Die Verwendung der Gelder geschieht möglichst sparsam (z.B. führen wir alle Arbeiten, wenn möglich, mit eigenen Mitarbeitern aus und transportieren Material mit stiftungseigenen Fahrzeugen).

Unseren Grundlinien entsprechend bitten wir niemand ausdrücklich um Spenden. Jedoch informieren wir in weitem Kreis über unsere Bedürfnisse und geben auf Nachfrage gern Auskunft. Eingehende Spenden nehmen wir dankbar an und bestätigen sie schriftlich.

Den Dienst, den die „Zuflucht“ tut, begannen 1978 einige Glieder der Budafoker Baptistenkirche in Budapest, indem sie geistliche und körperliche Hilfe für auf der Straße lebende Obdachlose anboten. Dieser Schritt war zu der Zeit eine große Sache, da der Staat offiziell nicht zugeben wollte, dass es in der sozialistischen Gesellschaft hilfsbedürftige Menschen gab. In einem atheistischen Umfeld also begann die „Zuflucht“ ihre Arbeit, um ihrer Glaubensauffassung folgend, in Not geratenen Menschen zu helfen. Im Jahre 1986 ermöglichten dann die gesetzlichen

Bestimmungen der „Zuflucht“ Dienstgruppe einen eigenen Stiftungsstatus zu bekommen.

Die Tätigkeit der „Zuflucht“ hat sich von Anfang an ständig erweitert. Mehr und mehr Gesellschaftsschichten versuchten wir auf immer neue Art und Weise Hilfe zu leisten. Anfangs standen wir vor allem solchen Hilfsbedürftigen bei, die ihr zerstörtes und zielverfehltes Leben wieder in Ordnung bringen wollten (Rehabilitation), später legten wir unseren Schwerpunkt mehr auf die Vorbeugung (Prävention). So hat sich die „Zuflucht“ Stiftungstätigkeit von Budapest allmählich auch auf andere Gebiete Ungarns ausgeweitet. Momentan betreiben wir Einrichtungen an drei Hauptorten. Seit 1982 in Budapest, seit 1985 in Bodrog, dann ab 1997 in Kiskunmajsa.

Budapest

In Budafok (im 12. Bezirk der Hauptstadt) haben wir für bedürftige Jugendliche ein Jungen- und Mädchen- bzw. Mütterheim ins Leben gerufen, wo wir vorübergehende Unterbringung anbieten. In diesen Heimen schaffen unsere Mitarbeiter eine Gemeinschaft der Akzeptanz, in der sie

den ins Abseits geratenen Jugendlichen mit praktischer und seelischer Beratung zur Wiedereingliederung in die Gesellschaft verhelfen. Daneben betreiben wir auch einen wöchentlich stattfinden Teeclub. In unserem Büro „Helfende Hand“ bieten wir Familien unsere Hilfe an und hier befindet sich auch der Sitz der Hauptverwaltung der Stiftung.

Kiskunmajsa

Ein alter Plan der „Zuflucht“-Leiter war der, dass ihre Betreuten auch in den Genuss längerfristiger Hilfe kämen. Sie hatten dabei eine Einrichtung im Sinn, die über unsere Kurzzeitaufenthaltsheime in Budapest hinausgehen sollte, einen Ort, wo die Jugendlichen und Familien lernen könnten, selbstständiger zu leben. Auf diese Weise könnten die „Zuflucht“ Mitarbeiter den Betreuten länger beim Einüben eines geeigneten Lebensstils zur Seite stehen. Dafür kauften wir zuerst in Bodrog eine größere Immobilie, die jedoch im Zuge der Modifizierung unserer Pläne dann anderweitig genutzt wurde.

Jahre später bekamen wir vom Staat den Zuschlag für den Teil einer alten sowjetischen Militärkaserne. Schrittweise renovieren wir nun die Wohnungen des Gebäudeblocks, um dort sozial schwachen Jugendlichen Zuhause und Arbeitsplatz zu bieten.

Das ist die so genannte „Zufluchtsstätte“ der Stiftung (der Name stammt aus einer Geschichte aus dem alten Testament), wo wir Obdachlose betreuen und bedürftigen Familien vorübergehende Aufenthaltsmöglichkeit bieten.

Bodrog

In Bodrog, einer kleinen Gemeinde im Komitat Somogy, erstanden wir schon 1985 ein mehr als 200-jähriges, abbruchreifes Gebäude ursprünglich mit dem Ziel, dort eine Rehabilitationseinrichtung zu beginnen. Unter Berücksichtigung der Erfahrungen in westlichen Ländern kamen wir jedoch zur Überzeugung, dass in unserem Dienst, der bis dahin vor allem Jugendliche ansprach, die Hilfe schon bei den von ihrer Familie vernachlässigten oder ausgestoßenen Kindern ansetzen sollte. Durch solcherart Präventionsarbeit kann die Vorbeugung einer Gefährdung in der Kindheit am wirksamsten geschehen. In unserem Konzept „Ganzheitliche Familie“ (Vater-Mutter-Kind) schaffen wir dazu den geeigneten Rahmen. 1986 bekamen wir noch dazu vom damaligen Abteilungsleiter des sich mit Jugendfragen beschäftigenden Gesundheitsministeriums eine diesbezügliche Ermutigung. Nachdem wir uns entschieden hatten, nahmen wir zum Kinder- und Jugendschutzaamt des Komitats Somogy Kontakt auf. Von da an arbeiteten wir gemeinsam mit diesem Amt unsere Pläne aus, und trafen hierfür auch eine besondere Vereinbarung.

Als Nächstes schuf die „Zuflucht“ durch Renovierung der Adelskurie vier Dienstwohnungen für christliche Ziehfamilien, die neben ihren eigenen noch weitere Kinder aus staatlichen Kinderheimen zu sich nach Hause nahmen.

Unserer Ziehfamiliengemeinschaft gelang es 1997 rechtlich selbstständig zu werden und ein landesweites Netz von Ziehfamilien zu spannen. Es entstand die aus christlichen Zieheltern bestehende Ziehfamiliengemeinschaft NEC-SAK. In Bodrog lebten zu dieser Zeit schon 4 Ziehfamilien mit mehr als 30 Kindern. Für sie haben wir dann unsere

Bildungseinrichtungen ins Leben gerufen. Gleich nach dem ersten angenommenen Kind, im Jahre 1989, gründeten wir den Kindergarten. Bald darauf, im Jahre 1992, entstanden die Pläne für das Bodroger Bildungszentrum (BOK), das mehrere Bildungseinrichtungen in sich schließt. Die „Zuflucht“- Stiftungsleiter legten schon damals die Grundlagen für diese komplexe Ausbildungsstätte. Zwei Jahre später konnten wir die Bedingungen für eine allgemeinbildende Schule und im folgenden Jahr diejenigen für eine Musikschule erfüllen.

Ungewöhnlich ist die Tatsache, dass all dies in einer kleinen Ansiedlung mit nicht einmal 500 Bewohnern geschieht. In Bodrog gab es davor nie einen Kindergarten oder eine Musikschule und die allgemeinbildende Schule stellte schon in den 70-er Jahren im Zuge der Schulzusammenlegungen ihren Betrieb ein.

Unsere Ausbildungsstätten haben ein unverwechselbares Gepräge. Sie sind im Unterschied zu staatlichen Einrichtungen weltanschaulich nicht neutral, sondern christlich geprägt. Auch von kirchlichen Einrichtungen unterscheiden sie sich, da sie zu keiner christlichen Denomination gehören, sondern interkonfessionell sind. So unterrichten wir die Kinder in unserem Kindergarten und der Schule nicht in irgendeiner Kirchenlehre, sondern in den biblischen Grundwahrheiten. Als Erziehungsgrundlage betrachten wir die, in der Bibel festgelegte, christliche Wertordnung.

Das biblische Motto unserer Erziehungs- und Ausbildungsprogramme lautet:

Erziehe den Knaben seinem Weg gemäß und er lässt nicht davon, auch wenn er alt geworden ist! Sprüche 22,6

Auch die Entstehung unserer Ausbildungsstätten war interessant. Im Jahr der Wende 1989, als sich neue Möglichkeiten auftaten, begannen wir mit unserem Kindergarten, der der erste christlich geprägte Kindergarten Ungarns war. In den Jahren nach 1989 bekamen die Großkirchen schrittweise ihre Schulgebäude wieder zurück und genossen finanzielle Unterstützung für deren Wiedereinrichtung. Die Leiter der „Zuflucht“ wählten damals allerdings absichtlich einen anderen Weg: Sie wollten lieber eine Stiftungseinrichtung ins Leben rufen, die sich selber trägt.

Dazu mussten wir jedoch geeignete Finanzquellen erschließen denn Schulen auf Stiftungsbasis entstehen im Normalfall in größeren Städten, wo die betroffenen Familien in der Lage sind, die Ausbildung ihrer Kinder zu finanzieren. Unsere Stiftung kann jedoch in Bodrog nicht auf einen derartigen finanziellen Hintergrund bauen, da die in Frage kommenden Familien allesamt kinderreich und sozial benachteiligt waren. Deshalb bildeten neben staatlichen Zuschüssen Einnahmen aus Bewerbungen und Spenden die Grundlage für das Betreiben unserer komplexen Bildungseinrichtungen. Eine große Herausforderung stellte deshalb auch die Beschaffung von Zubehör und Einrichtung dar. Zur rechten Zeit bekamen wir jedoch immer die eine oder andere Lieferung aus westeuropäischen Staaten, mit der wir uns zeitgemäß ausstatten konnten.

Wenn man eine Ausbildungsstätte ins Leben rufen will, ist normalerweise die Reihenfolge die, dass man zuerst ein Gebäude errichtet, in dem die benötigte Einrichtung vernünftig betrieben werden kann. Bei uns war die Installierung des Kindergartens aber sehr dringend, da die Kinder der Zieheltern gerade in diesem Alter waren und nicht Jahre auf den Bau eines Gebäudes warten konnten. Das Gleiche galt für den Beginn unserer

Schule und Musikschule. Deshalb fanden wir vorübergehend im renovierten Gebäude der Adelskurie, später in anderen gemieteten Dorfgebäuden Raum zum Betrieb. 1993 begannen wir auch zu bauen, doch aufgrund mangelnder Finanzmittel stagnierte dies über lange Zeit. Trotz dieser schwierigen Umstände wuchs die Zahl der Schüler in Kindergarten, Primar- und Musikschule kontinuierlich. Unsere Lehrtätigkeit geschieht momentan noch immer in Übergangsräumlichkeiten, aber wir glauben und sind guter Hoffnung, dass wir demnächst die Kinder im fertiggestellten BOK weiterunterrichten können.

Wir hatten in unserem Kindergarten und in unserer Schule während der ganzen Zeit fast jedes Jahr Fachpraktikanten aus ungarischen Kindergarten- und Lehrerausbildungsfachschulen sowie ausländischen Bibelschulen bei uns zu Gast. Gern lassen wir sie an unseren Diensten und Erfahrungen teilhaben, besonders aber an jener Überzeugung, dass unsere Bildungseinrichtungen durch Gottes Wille entstanden und unsere Befähigung und äußersten Umstände auch von Ihm abhängen.

Seit dem Jahr 2000 sind unser Kindergarten, unsere Schule und Musikschule zu einer Einheit verschmolzen: Eine allgemein bildende Ausbildungsstätte mit gemeinsamer Hauptverwaltung.

Eine weitere wichtige Grundidee der Stiftungsleiter war noch, dass der christliche Kindergarten, die Schule und Musikschule von einem Pädagogen geleitet wird, der gleichzeitig der Pastor der Gemeinde am Ort ist. In seiner Hand liegt gemeinsam mit den Direktoren der verschiedenen Arbeitszweige die praktische und geistliche Leitung der Stiftung.

Unser Kindergarten, unsere Schule und Musikschule begehen ihre Eröffnungs- und Abschlussfeiern sowie die christlichen Feste gemeinsam als Gottesdienst.

GESCHICHTE DER ENTSTEHUNG DER BODROGER BILDUNGSEINRICHTUNG

Auch die Bezeichnung für unsere Bildungseinrichtung haben wir einem Bibelabschnitt entnommen, der darauf deutet, woher in Wahrheit alles benötigte Wissen und aller Verstand stammen.

„Der Anfang der Weisheit ist die Furcht (Achtung des HERRN) und die Erkenntnis des HEILIGEN gibt Verstand.“ Sprüche 9,10

„Anfang der Weisheit“ - Kindergarten

Als die Kinder aus staatlichen Heimen von unseren Familien aufgenommen wurden, stellten wir schnell fest, dass diese Kinder aufgrund ihres bisherigen Lebenslaufes durch ein gestörtes Familienleben oder das Fehlen von Familie in ihrer Entwicklung in vieler Hinsicht zurückgeblieben waren. Dadurch war die Zahl Verhaltensauffälliger Kinder unter ihnen relativ hoch. Es wurde deutlich, dass die Atmosphäre in Familie und Kindergarten gleichermaßen von Annahme und Liebe geprägt sein muss, wenn wir wollen, dass diese Kinder ausgeglichen werden und zu ihrer Altersgruppe entwicklungsmässig aufschließen. Wir hielten es für immens wichtig, dass die Zieheltern dieselbe Werteordnung vertreten wie der Pastor, damit unsere Erziehungsbemühungen sich gegenseitig ergänzen. Die Betreuer und Eltern müssen in einer Beziehung steter Zusammenarbeit bleiben, damit sie in einer aufbauenden Arbeit die Mängel und

Verletzungen der Kinder beheben können. Aus diesen Gründen entstand bei den Zieheitern der Gedanke, dass die „Zuflucht“ einen eigenen Kindergarten haben sollte.

So nahm im Herbst 89 der Kindergarten mit 18 Kindern, 2 Kindergärtnerinnen und einer Hilfskraft seinen Dienst auf. Schon von Anfang an war das Vertrauen der Dorfbevölkerung in unseren Kindergarten groß, so dass die Hälfte der Kinder aus dem Dorf kamen.

In den ersten Jahren waren unsere Betreuer noch ohne anerkannte Ausbildung, so dass am Anfang eine Pädagogin aus Balatonszemes, später ein Stiftungsmitarbeiter aus Budapest die fachliche Aufsicht übernahm.

Vorläufiger Raum für den Kindergarten wurde eine der Wohnungen der renovierten Kurie mit 2 Gruppenzimmern, Speisesaal, Küche und Nebenräumlichkeiten. Für Spiele im Freien stand der neben dem Gebäude angelegte Spielplatz zur Verfügung. Die Ausstattungen und Spiele kamen zum größten Teil von ausländischen christlichen Organisationen. In jedem einzelnen Fall bekamen wir die Lieferungen gerade dann, wenn es am dringendsten war, so dass es deutlich wurde, dass Gott selbst sich um uns kümmert.

In unserem christlichen Kindergarten bildeten neben den üblichen Beschäftigungen mit täglicher Regelmäßigkeit biblische Geschichten und Lieder einen organischen Teil des Lehrplans.

Damit verwirklichte sich unser Ziel, dass die Betreuer in enger Gemeinschaft mit Eltern und Zieheltern die Erziehungs- und Förderungsarbeit leisten.

In der Klein-, Mittel- und Großgruppe entwickelten sich die Kinder schön und schrittweise lösten sich Ängste und Hemmungen, beruhigte sich das gegenseitig aggressive Verhalten. Die geduldig liebevolle und konsequente Erziehung der Eltern und Betreuer half den Kindern darin, die gewünschten Verhaltensnormen zu entwickeln. Eine Freude war es zu sehen, wie die einst schweigenden und mit Sprachproblemen kämpfenden Kleinkinder immer gesprächiger wurden und wie sie immer besser fähig wurden, bei zeichnerischen oder anderen Konzentration fordern- den Aufgaben am Ball zu bleiben.

Mit dem Zuzug neuer Ziehfamilien stieg auch mehr und mehr die Anzahl der Kindergartenkinder. 1993 waren es 32 Kinder, womit die Aufnahmekapazität unseres Kindergartens überschritten war. Da auch mehrere Kinder aus entfernteren Gebieten des langgestreckten Dorfes unseren Kindergarten besuchten, boten wir die Beförderung dieser Kinder mit einem Kleinbus an.

Unsere Betreuer erkannten, dass die Förderung der musischen Fähigkeiten bei der Entwicklung der Kinder eine wichtige Rolle spielen könnte. Deshalb sangen sie viel mit ihnen mit dem Ergebnis, dass die Kleinen viel offener wurden. Aus diesem Kreis kamen dann auch einige der besonderen Stimmen für unsere Kassettaufnahmen, und die hier begonnene Musikausbildung fand im Unterricht der einige Jahre später eingerichteten Musikschule ihre Fortsetzung.

Ab Herbst 1994 nahm dann auch im Kuriengebäude die Grundstufe der allgemein bildenden Schule ihren Betrieb auf. Damit begann auf der schon existierenden Grundlage eine weitere Stufe des Aufbaus. Den Kindern aus dem Kindergarten wurde der Schritt in die Schule dadurch leichter gemacht, dass sie in eine vertraute Umgebung kamen. Die Tatsache, dass ihre neuen Lehrer dieselben Werte Schemata vertraten wie ihre alten Kindergärtner und Kindergärtnerinnen, gab ihnen ein Gefühl von Sicherheit.

Während in den ersten Jahren die Arbeit der Kindergartenbetreuer unter äußerer fachlicher Aufsicht stattfand, konnte ab 1996 schon ausgebildete Kräfte die Arbeit fortsetzen. Sie begannen ein neues Programm anzuwenden, das großen Wert auf die präventive (vorbeugende) Entwicklung der Kinder legt. Die Betreuer führten dabei Förderungsaufgaben mit den Kindern durch, die sich als geeignet zeigten, die Entstehung von Lernproblemen zu vermeiden. Bei mehreren Kindern musste allerdings diese Art Förderung noch ein weiteres Jahr fortgeführt werden, damit sie mit genügender Vorbereitung und Reife in die Schule eintreten konnten.

„Anfang der Weisheit“ allgemeinbildende Schule

Noch während des Kindergartenbetriebes begann man mit dem Bau des Bodroger Bildungszentrums in der Hoffnung, eines Tages dem Kindergarten und der Schule Raum bieten zu können. Aufgrund der steigenden Kinderzahl war die Gründung der Ausbildungsstätte dringend und konnte nicht bis zur Fertigstellung des Gebäudes warten. Deshalb zog auch die neue Schule nach dem Kindergarten in das renovierte Kuriengebäude ein.

Diese Schule mit christlicher Weltanschauung öffnete im September 1994 ihre Tore, und zwar die ersten 4 Klassenstufen mit insgesamt 15 Kindern. Im ersten Unterrichtsjahr wurden 2 zusammengelegte Gruppen von 2 Pädagogen im Wechsel betreut und die Schule hatte in den ersten Jahren noch einen schulexternen Direktor.

Wir begannen den Unterricht als Ganztagschule. Das bedeutete Unterricht von morgens 8 bis nachmittags 4 Uhr, in dessen Verlauf wir den Kindern 4–5 Unterrichtsstunden im Wechsel mit Praxis Stunden anboten. In diesen Praxisstunden konnten sie ihre Hausaufgaben machen und bekommen die Möglichkeit einer Einzelförderung. Die Schulpädagogen versuchten auf diese Weise denjenigen Großfamilien entgegenzukommen, für die aufgrund vieler gleichaltriger Kinder die Hausaufgabenbetreuung ernste Schwierigkeiten mit sich gebracht hatte.

Das folgende Unterrichtsjahr verbrachten wir noch im Kuriengebäude, das aber wegen der wachsenden Schülerzahl immer enger wurde. Schon am Anfang des Schulbetriebs entschieden wir uns, die Zahl der unterrichteten Schuljahre zu erweitern. Deshalb begannen unsere Pädagogen sich Zweitdiplome zu besorgen, damit sie auch in anderen Fächern unterrichten konnten.

Vom ersten Moment an war für jeden Pädagogen die persönliche Beziehung zu den Kindern außerordentlich wichtig und sie gestaltete sich auch tatsächlich viel intensiver als gewöhnliche Lehrer-Schüler Beziehungen. In dieser familiären Atmosphäre wollten wir gerne die in den Familien bzw. im Kindergarten vertretenen christlichen Werte weiterführen und verstärken.

In den ersten 2 Jahren war die Gemeinschaft der Kinder besonders eng, was aber nicht allein durch die geringe Schülerzahl bedingt war. In ein und demselben Gebäude waren Schule und Zuhause für die Mehrzahl der Kinder. Mehrere Schüler kamen „gerade mal rüber“ in die Schule, was anfangs kleinere Schwierigkeiten beim Erarbeiten der Schulordnung bedeutete.

Unseren Grundüberzeugungen folgend wollten wir gern eine von Annahme geprägte familiäre Atmosphäre schaffen. Das begünstigt am besten die Arbeit von Pädagogen, die den Schülern bei ihren Lernschwierigkeiten behilflich sein wollen.

Nach den ersten 2 Schuljahren war die Aufnahmekapazität des Kuriengebäudes überschritten. Es ergab sich die Möglichkeit, von der Bodroger Gemeindeverwaltung das Schulgebäude zu mieten. Seit 20 Jahren schon hatte es keine Schule mehr in Bodrog gegeben. Nach Aufkommen des Sozialismus wurden die Äcker verstaatlicht und die dadurch entstehende Abwanderung nahm den Dörfern die Kraft zur Aufrechterhaltung eigener Schulen. Die Schließung der einstigen katholischen Volksschule verstärkte dann nur noch den Bewohnerrückgang. Angesichts dessen wagte sich die Dorfgemeinde-Verwaltung nach der Wende an einen Schulneubau, um wenigstens die Unterstufe in Bodrog betreiben zu können. Das Gebäude konnte fertig gestellt werden aber dann reichten die Finanzen nicht mehr zur Inbetriebnahme desselben. Später trafen sich dann die Interessen unserer Stiftung und die des Dorfes: Seit September 1996 ist nun unsere Grundschule im neuen Dorfschulgebäude in Betrieb.

Indem wir aus dem Kuriengebäude ins zentral gelegene Schulgebäude zogen, kamen wir auch lokal den Bodroger Menschen näher, und auch sie betrachteten mit mehr und mehr Vertrauen die Stiftungsschule, obwohl die sich ja in mancher Hinsicht von den bis dahin gewohnten Schulformen unterschied. Im Vergleich zu den 40 Jahren Staatsschulen des vorhergehenden politischen Systems war unsere christlich ausgerichtete Schule ziemlich ungewohnt. Was auf der anderen Seite die alten Großkirchenschulen betrifft, war bei unserer Denomination neu dass es hier keinen katholischen oder reformierten Religionsunterricht gibt, sondern die Kinder einfach an Bibelstunden teilnehmen, in denen sie sich die grundlegenden biblischen Wahrheiten und christlichen Werte aneignen können.

Auch die größeren Räume des neuen Gebäudes taten sich als neue Möglichkeiten auf. Wir konnten damit 2 weitere Klassenstufen anbieten: Die 5. und 6. Klasse. Nun hatte auch die Musikschule ihre Arbeit aufgenommen und wir integrierten den musiktheoretischen Unterricht in den Schulstundenplan, so dass die Kinder eine gute Grundlage für ihren späteren Instrumentalunterricht bekommen.

Im neuen Schulgebäude standen 3 Unterrichtsräume zur Verfügung, und wir sahen schon, dass wir im darauf folgenden Jahr mehr Platz brauchen würden. Deshalb bauten wir auf Stiftungskosten den Dachboden aus, wodurch wir 2 weitere Unterrichtsräume, Speisesaal sowie Aufwärmküche hinzugewannen. Dadurch konnten wir den Schülern schon im folgenden Jahr tägliches Mittagessen anbieten und die Klassen getrennt unterrichten.

Das Unterrichtsjahr 97–98 brachte erneut einen Wendepunkt im Schulleben, als in Kaposvar eine christliche Schule ihren Betrieb einstellen musste, weil Eltern reihenweise ihre Kinder zu uns umgemeldet hatten.

Man kann sich nun fragen, was Eltern wohl dazu bewegen könnte, ihre Kinder aus einer Schule in der Komitatshauptstadt herauszunehmen, um sie dann auf eine kleine Dorfschule zu schicken. Nun, bei mehreren

christlichen Eltern war der Grund dafür der, dass die Grundüberzeugungen unserer Schule und deren Lehrer in der Bibel begründet liegen. Es war ihnen wichtig, dass ihre Kinder in der Schule eine ähnliche Atmosphäre erleben wie zu Hause.

Um eine sichere Beförderung der Schüler aus Kaposvar zu gewährleisten, stellte die Stiftung ihren eigenen Kleinbus zur Verfügung. Bald kamen auch Kindergartenkinder mit unserem Kleinbus aus der Komitatshauptstadt und damit wuchs nicht nur die Schule, sondern auch unser Kindergarten.

Aber noch ein weiterer Bedarf stellte bald eine große Herausforderung für uns dar. Einige Eltern bateten uns, doch auch die heilpädagogische Betreuung ihrer Kinder zu übernehmen. So begannen wir den Unterricht für lernbehinderte Kinder gesondert in einer Kleingruppe.

Die Anwesenheit dieser neuen Schüler stellte einen sehr positiven Erziehungswert für unsere übrigen Schüler dar, denn diese mussten dadurch lernen, das manchmal komische Benehmen ihrer neuen Kameraden zu tolerieren, sie zu verstehen und sie mitsamt ihrem Anderssein zu lieben und anzunehmen. In dieser gesunden Umgebung aber entwickelten sich auch diese Kinder sehr rasch, da sie gesunde Verhaltensmuster und Annahmebereitschaft um sich herum sahen und erfahren durften.

Später integrierten wir diese Kinder in die anderen Klassen und zwar jeweils in die ihrem Alter nach niedrigere Klassenstufe. Bei geeignetem Unterrichtsmaterial unterrichteten unsere Pädagogen diese Kinder mit den anderen gemeinsam, aber auch gesondert oder sogar in Extraunterrichtsstunden. Über eine solch integriert heilpädagogische Ausbildung konnte man zwar damals schon in Büchern lesen, praktiziert wurde sie jedoch in Ungarn nur in sehr wenigen Fällen. Im Ausbildungsgesetz wurde auch erst danach der Schwerpunkt mehr auf diese Art Integration gelegt.

Aufgrund der steigenden Kinderzahl benötigten wir weitere christliche Pädagogen, die ganz oder stundenweise in die Ausbildung einstiegen. Mehrere zogen aus weiter entfernten Orten nach Bodrog, um ihr Fachwissen an dieser christlichen Schule als Berufung von Gott einzubringen, andere – aus dem gleichen Antrieb – kamen aus umliegenden Orten zu uns. Jede neue Ankunft eines Pädagogen erlebten wir als Fürsorge Gottes. Besondere Freude war es für uns, als in einem Jahr eine Lehrerin aus England mit Unterstützung ihrer anglikanischen Kirche den Englischunterricht übernahm.

Mehrere Kinder benötigten größere Beachtung und Hilfe wegen ihrer Lese-, Schreib- und Rechenschwierigkeiten (Dislexia, Disgrafia, Diskalkulie). In Praxis- und Spezialunterrichtsstunden versuchten wir diesen schwächer begabten Kindern auf das Durchschnittsniveau zu verhelfen. Obwohl diese Arbeit äußerlich gesehen nicht besonders vorzeigbar war, wussten die Eltern und wir, die Pädagogen, dass es ein gewaltiges Ergebnis war, den Kindern über den kritischen Punkt hinweghelfen zu können und ihnen nicht zu erlauben, dass ihre Leistungen unter das Durchschnittsniveau rutschen. Deshalb brauchten unsere Lehrer viel Geduld und Zeit bei der Beschäftigung mit ihnen. Mehrere unserer Pädagogen versuchten sich per Fernstudium als Zusatzausbildung ein Zweitdiplom zu verschaffen, um den steigenden Bedürfnissen unserer Schule gerecht zu werden, und so können wir nun die Einrichtung der 7. und 8. Klassenstufe vorbereiten.

Unter den Schülern stieg unterdessen die Zahl der Dorfbewohner und mit ihnen auch die der aus anderen Ortsgemeinden hinzu Kommenden. Unseren Schulbus mussten wir gegen einen größeren tauschen, um das nicht zum Hindernis für ein zahlenmäßiges Wachstum werden zu lassen. Mit der veränderten Zusammensetzung der Schüler konnten wir vom Ganztagsunterricht auf den sonst üblichen Vormittagsunterricht übergehen, bei dem den Schülern mehr Zeit zum Eigenstudium bleibt. Da hierzulande zur Zeit noch das 8. und 4. Schulklassenmodell vorherrscht, drängten uns viele Eltern, doch schnell mit der Einrichtung der 7. und 8. Klasse zu beginnen.

„Anfang der Weisheit“ Musikschule

Da wir das gemeinsame Singen und Musizieren für ein wichtiges Werkzeug zur Charakterbildung halten, kamen schon seit unserem Herzug und Beginn des Kindergartens die im Stiftungsheim und Umgebung lebenden Kinder in den Genuss einer ernsthaften musikalischen Grundausbildung. Vom Frühling 1994 bis Mai 95 begann auf Wunsch der Eltern ein Privatmusiklehrer aus Kaposvar auf Privatstundenbasis die vorbereitende Musiktheorie und Instrumentenausbildung. Schon im ersten Jahr unserer allgemeinbildenden Schule sangen wir mit unseren Kindern in mehreren umliegenden Dorfgemeindehäusern bzw. verschiedenen christlichen Gemeinden. Bei einer solchen Veranstaltung in der Budafok Baptistengemeinde ermutigte uns ein dortiges Gemeindeglied, ein Musikschuldirektor dahin gehend, unsere musikbegabten Kinder weiterzubilden. So entstand im September 95 unsere Musikschule, die eine Zweigschule der in Ercsi befindlichen Eötvös Jozsef Musikschule wurde.

Schon im ersten Jahr konnte der Unterricht in 5 Fächern fortgesetzt werden (Flöte, Blechinstrumente und Gitarre) mit Hilfe unseres 6 Stunden unterrichtenden Musiklehrers. Auch aus den umliegenden Gemeinden schrieben sich Interessenten ein und die von weiter entfernt in unsere allgemeinbildende Schule Kommenden konnten in den Nachmittagsstunden mit dem Musikunterricht beginnen. Die Musikschuleröffnung übertraf alle unsere Erwartungen: 64 Schüler (Musikschule und Musikkindergarten) aus 4 verschiedenen Orten begannen unsere Schule zu besuchen.

Unsere Musikschule ist seit 1.Sept. 96 als Zweigeinrichtung unseres „Anfang der Weisheit“ Kindergartens und unserer allgemeinbildenden Schule in Betrieb. Seit jenem Jahr wurden wir offiziell selbstständige Kunstschule mit dem Recht, eigene Zeugnisse auszustellen.

Momentan geschieht die musiktheoretische Ausbildung der Kinder in Kleingruppen und die Ausbildung am Instrument nimmt 2 Mal die Woche eine halbe Stunde in Anspruch. Unsere Kammergruppen bestehen aus einem 18-20-köpfigen Frauenchor, einem 16-köpfigen Flötenchor und einem 8-9-köpfigen Kinderchor. Mit den älteren

Instrumentenschülern zusammen versuchen wir auch unsere Streichkammergruppe am Leben zu erhalten.

Wir geben jedem Erstklässler, der sich bei unserer allgemeinbildenden Schule einschreibt, die Möglichkeit, durch im Stundenplan integrierte Musiktheoriestunden entsprechende musikalische Vorbereitung für den späteren Instrumentalunterricht zu bekommen. Grosses Interesse besteht zur Zeit auch am Musikunterricht, dem wir durch Zusatzunterrichtsstunden

der Musiklehrer gerecht werden könnten. Unser Instrumentalbestand wächst vor allem durch Spenden.

Jährlich veranstalten wir an Weihnachten und Ostern Konzerte oder musikalische Gottesdienste. Die Kinder stellen in den jeweils im Halbjahr und am Schuljahresabschluss stattfindenden Schülerkonzerten ihren Eltern ihre

Fortschritte vor. Ihren Fleiß honorieren wir auch mit halbjährlichen Belohnungen und am Jahresende sind die sogenannten Belohnungsausflüge für die Schüler mit den besten Leistungen schon Tradition.

Die Erweiterung auf die siebte Klassenstufe gelang uns im jetzigen 10. Unterrichtsjahr, was wiederum einen sprungartigen Anstieg der Schülerzahl mit sich brachte.

Von neuem wuchsen wir über unser gemietetes Schulhaus hinaus. Eine der kleineren Klassen sieht sich schon in diesem Jahr gezwungen, die meisten Unterrichtsstundehäuser in der Bücherei des neben dem Schulgebäude gelegenen Dorfgemeindehauses abzuhalten (das uns das Dorf bereitwillig zur Verfügung gestellt hat). Im nächsten Jahr beginnen wir auch die 8.Klassenstufe und müssen dann wieder eine Lösung für eine weitere Vergrößerung finden. Unser 21 Personen Schulbus erweist sich auch schon wieder als zu klein, so dass ab dem nächsten Schuljahr wieder eine neue Lösung für die Beförderung der hereinkommenden Kinder gefunden werden muss

Währenddessen wurde der Weiterbau des Bodroger Bildungszentrums wieder aufgenommen. Einige Jahre zuvor hatten wir Ermutigung und Spenden vom ACSI (Internationaler Bund christlicher Schulen) bekommen zum Weiterbau. Zurzeit stehen die Außenmauern bis zum Dachstuhl, dessen Fertigstellung wir in diesem Sommer erreichen wollen.

Wir glauben, dass für all das zur rechten Zeit eine Lösung wir das bisher auch erlebten- und unser Wachstum entgegen der Tatsache weitergehen kann, dass die kleinen Ortsgemeindeschulen – einer momentanen Tendenz im Bildungswesen entsprechend – aufgrund fehlender Finanzmittel reihenweise geschlossen werden. Aber wenn der Gott, der das Universum geschaffen hat, mit dieser kleinen Schule ein Ziel hat, dann hat er auch Macht, die Kraft zur Erfüllung der geforderten Bedingungen zu geben.

Schon am Anfang unserer allgemeinbildenden Schule sahen es unsere Musiklehrer als nützlich an, in Rahmen der Handarbeiten Sommerkinderlager auch musikalische Beschäftigung anzubieten. Dieser Anfang entwickelte sich im Lauf der Jahre zu einem landesweiten christlichen Musikschulenmusiklager, an dem auch im letzten Jahr nahezu 60 Kinder und Jugendliche teilnahmen. Bei diesen Sommerwochen können unsere Schüler bzw. die Teilnehmer ihre Musikenkenntnisse vertiefen und in den Kammergruppen gemeinsam musizieren. (Vom 2002 er und 2003 er Lager wurde sogar eine Haus CD mit Tonmaterial und Bildern angefertigt.)

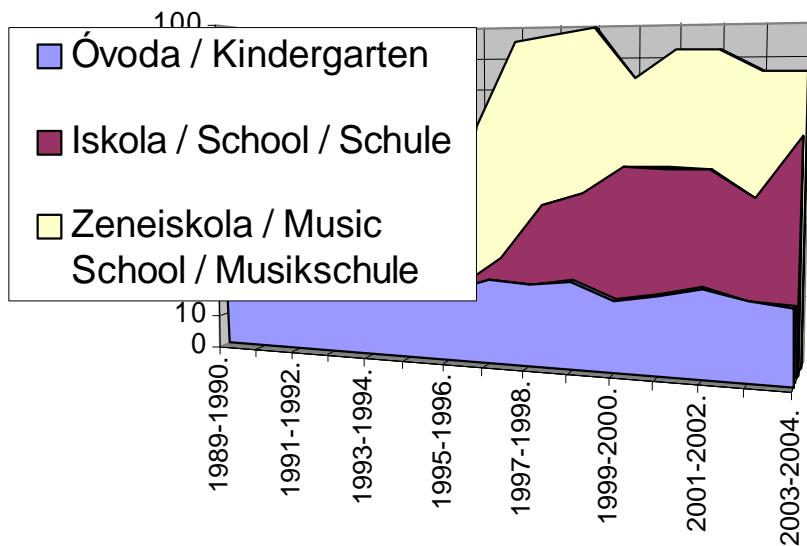
Eine Frucht der noch vor der offiziellen Eröffnung der Musikschule geleisteten Musikausbildung war die Herausgabe der ersten Kassette mit Kindervangeliumsliedern. 1994 erschien unsere „Ich liebe meine Eltern“ und im April 96 unsere „Ich weiß, dass Jesus mich liebt“ – Musikkassette. Zuletzt erschien im Dezember 98 eine Aufnahme mit Weihnachtsliedern(CD und Kassette) mit dem Titel „Mit ruhigem Herzen schau zum Himmel!“

Wir spielen in Bodrog und den umliegenden Ortsgemeinden durch unsere Auftritte bei deren Festen, durch Veranstalten von Konzerten und Musikprogrammen eine entscheidende Rolle.

Wir erreichen damit nicht nur die Eltern der bei uns lernenden Schüler, sondern das ganze Dorf und seine Umgebung.

Gyermeklétszám / The number of Children / Anzahl Kinder

Óvodánk 15 ével ezelőtt kezdte meg működését nem egészen 20 gyermekkel, és most – az iskola 10., illetve a zeneiskola 9. tanévére – közös oktatási intézményünkhez már közel 120 gyermek tartozik. Hálásak vagyunk Istennek a lehetőségekért és ezért a növekedésért, melyeket csupán emberi erővel és tervezéssel nem lettünk volna képesek elérni.

Our kindergarten started to operate 15 years ago with nearly 20 children, and now, in the 10th year of the school and the 9th year of the music school almost

120 children attend our establishment. We are grateful to God for these possibilities and this growth, which we could nowhere near have achieved merely by human strength and planning.

Unser Kindergarten begann vor 15 Jahren mit nicht ganz 20 Kindern und jetzt im 10.Jahr der Schule bzw. 9. ten Jahr der Musikschule gehören zu unserer gemeinsamen Ausbildungsstätte schon nahezu 120 Kinder

Wir danken Gott für die Möglichkeit und das Wachstum, das wir mit nur menschlicher Kraft und Planung nie hätten erreichen können.